

A MAGYAR PARAZITOLÓGUSOK TÁRSASÁGA ELNÖKSÉGÉNEK
60. sz.
TÁJÉKOZTATÓJA
2013. november

I. A SZERVEZETI ÉLET HÍREI

Elnökségi ülés 2013. március 13-án.

FARKAS Róbert elnök arról tájékoztatta az elnökséget, hogy az MTA elfogadta a tavaly pályázat útján elnyert 130 e Ft akadémiai támogatás felhasználásáról készített jelentést, az idén pedig társaságunk pályázat nélkül kap 130 e Ft támogatást a Magyar Tudományos Akadémiától.

Az elnökség megvitatta BIRÓ Péter Gábor írásban tett javaslatát az MPT honlapjának tartalmasabbá és olvashatósabbá tételéről.

Az MPT konferencia-támogatásának elnyerésére a pályázatokat március 31-ig kell benyújtani.

A tapasztalatok alapján az elnökség döntött a Kotlán-díj pályázati kiírásának megváltoztatásáról. A benyújtási határidő november 30-ról október 31-re változik. A jövőben nem lesz kötelező a díjazott pályaművek szaklapban való publikálása. Az eredmények közzétételét az elnökség a díjazottak kihirdetésekor kiegészítő juttatás felajánlásával kívánja ösztönözni. A változtatásnak megfelelő pályázati kiírás elkészítése SZÉKELY Csaba főtktár feladata.

GYURCSÓ Gyuláné beszámolt a társaság pénzgazdálkodásáról a 2013. február végével lezárult egy éves időszakban. Kiemelte, hogy az értékpapírok közül a Budapesti Állampapírnál mutatkozott áremelkedés miatt a társaság közel 100ezer Ft bevételhez jutott, aminek része volt abban, hogy az elmúlt évben a pénzügyi mérleg 140ezer Ft többlettel zárult.

Az elnökség tervbe vette egy tudományos ülés megszervezését júniusban az utazással összefüggő parazitás fertőzések témakörében. BIRÓ doktor javasolta a Magyar Állatorvosi Kamara tagságának az értesítését a rendezvényről a hallgatóság létszámának növelése érdekében.

Elnökségi ülés 2013. szeptember 30-án.

FARKAS Róbert elnök beszámolt a június 4-én „Parazitákkal külföldön fertőzött emberek és állatok” címmel Budapesten megtartott tudományos rendezvényről. Ismertette a WFP-től kapott tájékoztatást, mely szerint az éves tagdíj ez évtől az eddigi 5 \$-ról 25 \$-ra emelkedik a Parazitológusok Világszövetségében.

Az elnökség meghallgatta FOK Éva beszámolóját az ESCAPP hazai tagszervezetének megalakulásáról, és a Budapesten 2014 júliusában tervbe vett FEDAD (Fourth European Dirofilaria and Angiostrongylus Days) konferencia előkészületeiről. Mivel a magyarországi ESCAPP tagszervezett cégbírósi bejegyzése még csak folyamatban van, felmerült az igénye annak, hogy az MPT legyen a nemzetközi rendezvény házigazdája. Az elnökség a végleges döntés előtt további tájékoztatást kért a szervezést irányító FOK Évától és KUCSERA Istvántól.

SZÉKELY Csaba főtítkár ismertette a számvizsgáló bizottság jelentését arról, hogy az MPT múlt évi gazdálkodása mindenben az alapszabályzatnak megfelelően folyt. A 2013. évre szóló támogatói együttműködési megállapodást eddig aláírt szponzoráló partnereink a Bábólna Bio, a Bayer Hungaria, az INTERVET, a Pfizer/Zoetis és a SelBruha.

A főtítkár beszámolt arról, hogy a 2013. évi Kotlán-díj aktualizált kiírása megjelent az MPT honlapján, és közvetlenül is eljutott azokra a hazai egyetemekre, ahonnan pályázatok beadása valószínűsíthető. A beérkezett pályaművek elbírálására az elnökség a következő összetételű bizottságot kérte fel: dr. GUBÁNYI András, dr. KASSAI Tibor és dr. SUGÁR László.

Határozat született arról, hogy novemberben jelenjen meg a Tájékoztató új száma, amelynek a szerkesztője továbbra is KASSAI Tibor. A beküldött képek nem jelennek meg a nyomtatott változatban, hanem ESZTERBAUER Edit szerkesztésében felkerülnek az MPT honlapjára.

Az elnök bejelentette a kapcsolatfelvételt a Szerb Parazitológusok Társaságával, és tervbe vették a két társaság találkozájának a megrendezését Palicson, 2014-ben.

Az elnökség támogatja a Szlovák Parazitológusok Társasága kezdeményezésére 2014 májusában Stará Lesnán, a „Visegrádi Négyek” parazitológiai társaságai részvételével tartandó konferencia gondolatát és az ezzel kapcsolatos EU-pályázathoz a szervezőknek megküldte a szükséges dokumentumokat.

Az MPT taglétszáma 137 fő, akik közül 106-an rendezték 2012. évi tagdíjukat.

Az MPT új tagjai: dr. ALADICS Balázs állatorvos, közgazdász, Bp., dr. GÁLFI Péter állatorvos, tanszékvezető egyetemi tanár, Bp., GUTI Csaba Ferenc MTA ATK okleveles környezetmérnök, tudományos segédmunkatárs, Bp., dr. HORNOK Sándor állatorvos, egyetemi docens, Bp., KEMENESI Gábor biológus MSc, PhD hallgató, Pécs, dr. SRÉTER Tamás állatorvos, laboratóriumvezető, Bp., SZÉLL Zoltán állattenyésztő mérnök, Bp., ZÖLDI Viktor biológus, epidemiológus, Bp.

Búcsúznak elhunyt tagtársainktól. Ebben az évben távoztak közülünk, vagy ebben az évben jutott tudomásunkra haláluk: dr. KOLTAI László állatorvos, Bp., dr. MAHUNKA Sándor zoológus, Bp., dr. BERENCSI György orvos, Bp., BUDAI Zsuzsanna eü. gázmester, Diósd, HARCSÁS Márta főszerkesztő, Bp.

2013-ban a következőknek szűnt meg az MPT tagsága: BUGIR Zsolt Nyíregyháza; GICZI Edina agrármérnök, Monor; dr. FAZEKAS Márta biológus, Szeged; KRASSÓVÁRI Diana biológus, Bp.; LAKATOS Tamás eü. gázmester, Bp.; dr. PÁSZTOR Mónika orvos, Bp.; dr. REPKÉNY István állatorvos, Lakitelek; dr. REPKÉNY Istvánné biológus, Lakitelek; TÖMÖRY Mária biológus, Veszprém.

II. SZEMÉLYI HÍREK

VARGA István professor emeritus, a SZIE ÁOTK parazitológiai és állattani tanszékének korábbi tanszékvezető tanára, 2013. október 3-án betöltötte 80. életévét.

Az Orosz Természettudományi Akadémia EGRI Borisz professzort 2012. november 28-án levelező tagjává fogadta. 2013. január 15-én dr. RÉPÁSSY Róbert, igazságügyért felelős államtitkár, EGRI Boriszt az Állategészségügyi Igazságügyi Testület tagjává nevezte ki.

FARKAS Róbert professzor 2013. február 20-án megvédte „Háziállatok traumás myiasisával és a parasitosiszt okozó pettyes húsléggel (*Wohlfahrtia magnifica*) kapcsolatos vizsgálatok” című MTA doktori disszertációját. Az értekezés opponensei dr. BAKONYI Gábor, dr. RUSVAI Miklós és dr. VÖRÖS Károly voltak.

A VM miniszter 2013. augusztusától dr. BÉKÉSI Lászlót delegálta a Géntechnológiai Eljárásokat Véleményező Bizottság (GEVB) környezetvédelmi albizottságába.

ESZTERBAUER Edit részvételét a European Association of Fish Pathologists Tampereben rendezett 16. konferenciáján az MPT 100ezer Ft összegű anyagi támogatása segítette.

III. A HAZAI SZAKMAI ÉLET HÍREI

Akadémiai beszámolók. Az MTA Állatorvos-tudományi Bizottsága és a SZIE Állatorvos-tudományi Doktori Iskolája szervezésében 2013. január 30-án elhangzott 17 előadás BASKA Ferenc dr. által összeállított összefoglalói elolvashatók a *Magyar Állatorvosok Lapja* 2013. 135. 5. (májusi) számának 313-317. oldalán.

A Magyar Biológiai Társaság Ökológiai Szakosztálya, a Magyar Parazitológusok Társasága, valamint a Magyar Ökológusok Tudományos Egyesülete által szervezett **Symposium on the ecology, evolution, and behavior of parasites and pathogens** témakörű előadóülés 2012. november 30-án zajlott le Budapesten. A sikeres rendezvény keretében hazai és külföldi szerzők angol nyelven bemutatott 15 előadása hangzott el. A részletes program megtekinthető az MPT honlapján. (Rózsa Lajos dr.)

„Parazitákkal külföldön fertőződött emberek és állatok” címmel társaságunk szervezésében tudományos rendezvényre került sor Budapesten, 2013. június 4-én. A rendezvényen 6 előadás hangzott el. A program részletei megtekinthetők az MPT honlapján.

A SZIE Állatorvos-tudományi Karán a 2013. szeptember 27-én megrendezett „Kutatók Éjszakája” programsorozatban „Állataink társbérői” címmel részt vettek a Parazitológiai és Állattani Tanszék munkatársai. A két-két előadást és gyakorlati bemutatót FARKAS Róbert, FOK Éva, FÖLDVÁRI Gábor tartotta, akiknek a munkáját GYURKOVSKY Mónika segítette (<http://www.kutatokejszakaja.hu/2013>).

2011-ben a Kotlán-díj harmadik helyezését elnyert APARI Pétert — aki időközben megvédte szakdolgozatát — felvették az ELTE Biológiai Doktori Iskolájába. Péter a doktori tanulmányai keretein belül jelenleg a Harvard Egyetemen dolgozik egy ösztöndíj támogatásával.

2013. október 29-én, a SZIE ÁOTK-n sikeresen lezajlott VAS Zoltán „Madarak és tolltetvek gazda-parazita kapcsolatának evolúciós, ökológiai és faunisztikai vizsgálata” című doktori (PhD) dolgozatának házi véde. Tudományos dolgozatai a Google Scholar-ban áttekinthetők: <http://scholar.google.com/citations?user=iPzyl1EAAA&hl=en>. (Rózsa Lajos dr.)

RÓZSA Lajos elnyerte a Nemzeti Kiválóság Program keretében meghirdetett Szentágothai János tapasztalt kutatói ösztöndíjat. Ennek célja a kiemelkedő szakmai, tudományos teljesítménnyel és jelentős kutatási tapasztalattal bíró gyakorlott oktató-kutatók és művészek anyagi és szakmai támogatása. A támogatás lehetővé teszi, hogy Lajos a 2014. tavaszi félévben „evolúciós orvoslás” című tantárgyat oktasson a Debreceni Egyetem Általános Orvostudományi Karán.

A SZIE Állatorvos-tudományi Kar Parazitológiai és Állattani Tanszékének hírei
(Farkas Róbert dr. összeállítása)

FOK Éva meghívást kapott 2012. november 16-ra a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Orvosi Mikrobiológiai Intézete „Újabb eredmények és diagnosztikai feladatok az orvosi mikrobiológia területén” c. továbbképző tanfolyamára az „*Aktuális kérdések a kedvtelésből tartott állatok parazitás zoonózisairól*” c. előadása megtartására.

FOK Éva felkért előadóként „Parazitológia a mindennapi praxisban” címmel tartott előadást Budapesten, az Alpha-Vet Kft. által szervezett VI. Praxismenedzsment és állatorvos asszisztens továbbképzés konferencián 2012. december 8-án.

FÖLDVÁRI Gábor 2012 decemberében tartotta meg habilitációs előadásait, majd 2013 júniusában vehette át a habilitációs oklevelét a SZIE Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanácsától.

FÖLDVÁRI Gábor 2013 márciusában részt vett a XII. International Jena Symposium on Tick-borne Diseases rendezvényen, ahol előadással szerepelt.

TÁNCZOS Balázs 2012. február 1-jén sikeresen megvédte „A kutya leishmaniózis és a parazita vektorainak vizsgálata Magyarországon” című doktori (PhD) értekezését (Témavezető: Farkas Róbert). Az értekezés opponensei dr. BAKONYI Gábor és dr. SZANISZLÓ Ferenc voltak.

Az MSD Animal Health 2013. február 21-én, Budapesten tartotta a VI. MSDay országos állatgyógyászati konferenciáját. Ennek a társállat szakterülettel foglalkozó szekciójában FARKAS Róbert „Gondot okoznak-e a társállatokat zaklató szúnyogok?” címmel tartott előadást.

FARKAS Róbert részt vett az EDENext FP-7-es együttműködés keretében a spanyolországi Barcelonában, 2013. március 19-től 22-ig tartott éves rendezvényen, ahol beszámolt az általa vezetett kutatócsoport 2012. évben végzett kutatásairól.

FARKAS Róbert részt vett és társszerzőként „Seroprevalence of some vector-borne infections of dogs in Hungary” címmel előadást tartott a társállatok ektoparazitáival foglalkozó 12. nemzetközi szimpóziumon (12th International Symposium on Ectoparasites in Pets, ISEP), amelyet 2013. április 7. és 9. között a németországi Münchenben rendeztek. Kollégiumi tagként részt vett az európai állatorvos parazitológusok kollégiumának (EVPC) 2013. évi közgyűlésén.

TAKÁCS Nóra biomérnök 2013. május 7-től a tanszék munkatársa.

FOK Éva a Magyar Állatorvosi Kamara (MÁOK) Csongrád megyei szervezete (CsMSz) meghívására továbbképző előadást tartott Szegeden, 13. május 14-én „A *Dirofilaria*–fertőzés előfordulása Magyarországon, aktuális tudnivalók a szívférgességgel kapcsolatban” címmel (ZOETIS és a MÁOK CsMSz együttes szervezése), valamint június 25-én „Parazitológia a mindennapi társállat praxisban, különös tekintettel a férgek elleni védekezésre” címmel (CsM Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság és a MÁOK CsMSz együttes szervezése).

TÁNCZOS Balázs biológus 2013. augusztus 15-től megszüntette munkaviszonyát a tanszéken.

2013. szeptember 1-jétől SZEKERES Sándor biológus kezdte meg nappali ösztöndíjas PhD tanulmányait a tanszéken. Témája a városi és vadon élő kisemlősök szerepe a kullancsok által terjesztett kórokozók járványtanában. Témavezetője FÖLDVÁRI Gábor.

FARKAS Róbert meghívottként „Up-to-date knowledge about vector-borne zoonotic infection in Hungary” címmel előadást tartott a 47th Days of Preventive Medicine nemzetközi kongresszuson, amelyet a szerbiai Nisben, 2013. szeptember 24. és 27. között tartottak.

FOK Éva „Dirofilariosisok Magyarországon” c. előadást tartott a Magyar Kisállatgyógyász Állatorvosok Egyesülete (HSAVA) őszi, 29. országos konferenciáján, 2013. szeptember 29-én.

FOK Éva meghívást kapott 2013. október 1-jére, a „Baromfitermelés eredményesen 2013” szimpóziumra a „Nagyüzemi baromfitartásban előforduló gyakoribb féregfertőzöttségek” c. előadás megtartására.

A Lógyógyász Állatorvosok Világszövetsége (WEVA) 13. Világkongresszusát a Magyar Lógyógyász Állatorvosok Egyesülete és a Magyar Állatorvosok Világszervezete szervezésében a Budapest Kongresszusi Központban 2013. október 3. és 5. között rendezték meg. Meghívott előadónaként FARKAS Róbert „Vectors and vector-borne infections of horses in Hungary” címmel tartott előadást.

HORNOK Sándor 2013. október elején 3 napra a Svájci Állatorvosi Kar Klinikai Laboratóriumának vezetője meghívására Zürichbe látogatott, ahol részt vett egy kullancsgyűjtési kampányban és előadást tartott a hazánkban újonnan kimutatott és növekvő jelentőségű kullancsfajokról, kullancsok közvetítette kórokozókról.

A MÁOK Baranya megyei szervezete által XIX. Őszi Állatorvosi Napok” címmel Harkányban rendezett Továbbképző Konferencián FARKAS Róbert „A szívférgesség hazai előfordulásával kapcsolatos újabb eredmények” címmel tartott előadást 2013. október 18-án.

A Magyar Állategészségügyi Szolgálat megalapításának 125. évfordulója alkalmából FARKAS Róbert munkája elismeréseként oklevelet és kentaur szobrot kapott „Az élelmiszerlánc-biztonság jövője” címmel 2013. október 15-én, Budapesten megrendezett konferencián.

A tanszéken készült TDK/szakdolgozat:

A SZIE ÁOTK 2012. évi TDK konferenciáján a következő hallgatók szerepeltek:

JUHÁSZ Alexandra V. évfolyam: A csigákban fejlődő *Hexamermis albicans* fonálféreg előfordulásának első magyarországi megállapítása (Témavezető: MAJOROS Gábor)

MICSUTKA Attila András IV. évfolyam: Molekuláris járványtani vizsgálatok hazai szarvasmarhák haemoplasmosisa és elhullással járó anaplasmosisa kapcsán (Témavezető: HORNOK Sándor)

TÓTH Dorottya Zsuzsanna szigorló: Kullancsok és az ezekben előforduló kórokozók vizsgálata a nyíregyházi Sóstói-erdőben (Témavezető: FARKAS Róbert)

VÁGÓ Eszter V. évfolyam: A tartási környezet befolyásolja-e a kutyák féregfertőzöttségét? (Témavezető: FARKAS Róbert)

SZEKERES Sándor II. évfolyam Biológus MSc: Gemenci kisemlősök és kullancsok járványtani és ökológiai vizsgálata (Témavezető: FÖLDVÁRI Gábor)

JABLONSZKI Mónika II. évfolyam Biológus MSc: A *Borrelia burgdorferi* sensu lato baktériumok ökológiai és járványtani vizsgálata a Margit-szigeten (Témavezető: FÖLDVÁRI Gábor)

Négy hallgató (JUHÁSZ Alexandra, SZEKERES Sándor, JABLONSZKI Mónika és TÓTH Dorottya Zsuzsanna) sikerrel vett részt az ez évben megrendezett XXXI. Országos Tudományos Diákköri Konferencián.

WODALA Mária Gabriella, állatorvostan hallgató: Adatok a magyar szürke szarvasmarhák gyomor-bél férgességéről és metélyfertőzöttségéről. Szakdolgozat. (Témavezető: FOK Éva)

A Nyugat-magyarországi Egyetem mosonmagyaróvári Mezőgazdaság- és Élelmiszer-tudományi Kara Állategészség-tani Tanszékének hírei (Egri Borisz dr. összeállítása)

PISZMÁN Réka IV. éves állattenyésztő mérnökhallgató az OTDK Agrártudományi Szekció Állatélettani és Állategészségügyi II. tagozatában bemutatott „Magyarországi nemzeti parkok bivalyállományainak *Haematopinus*-, és *Mycoplasma*-fertőzöttségéről” c. dolgozatát és előadását 2013. április 5-én különdíjjal jutalmazták. (Témavezetők: EGRI Borisz és STIPKOVITS László)

A NYME MÉK-en, 2013. szeptember 27-én megrendezett „Kutatók éjszakáján” EGRI Borisz ”Lovakrúl, szarvasokrúl, bivalyokrúl szívva (avagy ami jó az egyiknek, biztos nem az a másiknak)” címmel tartott ektoparazitológiai tárgyú ismeretterjesztő előadást.

Az MTA Agrártudományi Kutatóközpont Állatorvos-tudományi Intézet Halkórtan és Parazitológia Témacsoport hírei (Székely Csaba dr. összeállítása)

A halkórtan és parazitológia témacsoport jelenleg hat munkatársból áll (BORKHANUDDIN Hafiz, BORZÁK Réka, CECH Gábor, MOLNÁR Kálmán, SZÉKELY Csaba és VARGA Ádám).

Sok éves sikeres együttműködést követően távozott tőlünk PATAKINÉ Ostoros Györgyi kolléganőnk, aki 2012 novemberétől a Semmelweis Egyetemen dolgozik. A témacsoport munkájába 2012 augusztusától 2013 áprilisáig bekapcsolódott GLATZ Katalin, orvos mikrobiológus, aki elsősorban hal-bakteriológiai vizsgálatokat végzett. 2013. szeptember 1-

jétől pályázati státusz keretében két új kolléga csatlakozott a témacsoporthoz, BORZÁK Réka biológus és VARGA Ádám agrármérnök.

A témacsoport jelenleg a Hal-parazitológiai monitoring a Balatonon és vízrendszerén c. K 100132. sz. OTKA-témán dolgozik (témavezető: SZÉKELY Csaba). Az OTKA-pályázati munkákban a témacsoportot évek óta segíti MAJOROS Gábor (SZIE ÁOTK Parazitológiai és Állattani Tanszék). A témacsoport 2013. július 1-jétől két és fél éven át részt vesz a BIOKLÍMA Konzorcium munkájában (Konzorciumvezető: Semmelweis Egyetem, tagok: Szent István Egyetem, Budapesti Műszaki Egyetem és MTA ATK ÁOTI).

CECH Gábor sikeresen pályázott a 2013-as PD OTKA kiírásban a „Halakban élősködő metéltyek és a puhatestűekben fejlődő lárvastádiumok vizsgálata molekuláris módszerekkel” témával (PD 108813), 2014. április 1-jei kezdéssel.

BORKHANUDDIN Hafiz és SZÉKELY Csaba 2013 februárjában négy napos munkalátogatáson vett részt Szingapúrban a TEMASEK Lifesciences Laboratory-ban Prof. ORBÁN László vendégeként, ahol egy kísérleti ázsiai tengeri sügér (barramundi) állományon halparazitológiai vizsgálatot végeztek, ill. közös előadást tartottak az Intézetben, „Studies on fish parasites (Hungary & Malaysia)” címmel: <http://www.tll.org.sg/group-leaders/laszlo-orban/>. A szingapúri látogatást követően a malajziai University Malaysia Terengganu szervezésében végeztek gyűjtést a Tasik Kenyir Vízározón. Itt a korábbi gyűjtésekhez hasonlóan új nyálkaspórák-fajokat mutattak ki, valamint a SETIU Wetland-on ketrecekben tenyésztett *Asian seabass* (barramundi) állományból egy új *Goussia*-fajt mutattak ki.. A fajok leírása részben megtörtént, ill. folyamatban van. Az egyetemen SZÉKELY Csaba előadást tartott a MOLNÁR Kálmánnal együtt végzett korábbi malajziai kutatómunkáról, a „Tasik Kenyir Series” c. előadás-sorozat keretében.

A témacsoport tagjai (BORKHANUDDIN Hafiz, CECH Gábor, MOLNÁR Kálmán, SZÉKELY Csaba) a szarvasi Haltenyésztési Kutatóintézetben (HAKI) 2013. május 22-23-án rendezett tudományos tanácskozáson négy előadás és három poszter anyaggal szerepeltek: <http://hakinapok.haki.hu/>

A témacsoport a tengeri süllő (*Dicentrarchus labrax*) és a tengeri dévér (*Sparus aurata*) nyálkaspórázásainak kutatására indult portugál projektben vesz részt (DirdaMyx). A projekt keretében május 27-31. között HAFIZ Borkhanuddin és SZÉKELY Csaba a portugál kollégákkal közös gyűjtőmunkát végzett az Aveiro Estuary-n. A gyűjtés eredményeképpen több új aktinospora-típust izoláltak brakkvízi kevéssertéjű férgekől, melyek morfológiai és molekuláris biológiai módszerekkel történő feldolgozása folyamatban van. A munka keretében egy, a tengeri dévérből kimutatott új *Ortholinea*-faj leírása is megtörtént, az ezzel kapcsolatos cikk beadás előtt áll.

http://www.fct.pt/apoios/projectos/consulta/vglobal_projecto.phtml.en?idProjecto=116838&idElemConcurso=4162

2013 júniusában két héten át vendégünk volt a University Malaysia Terengganu, Institute of Tropical Aquaculture munkatársa, ZAKARIAH Mohd Ihwan, egy maláj egyetemi ösztöndíj támogatásával. Témacsoportunkban általános hal-parazitológiai témakörben munkálkodott, több balatoni gyűjtésen, majd a minták feldolgozásában vett részt. <http://akuatrop.umt.edu.my/>

2013. augusztus első felében egyhetes munkalátogatáson volt témacsoportunk vendége LIEW Hon Jung maláj PhD ösztöndíjas, ugyancsak az UMT munkatársa, aki jelenleg a belgiumi Antwerpenben végzi PhD tanulmányait a halélettan területén. Laboratóriumunkban a nyálkaspórák kutatásokba, ill. egy dunai mintavételbe nyert betekintést.

A témacsoport tagjai közül BORKHANUDDIN Hafiz, CECH Gábor és SZÉKELY Csaba 2013. szeptember 2. és 6. között részt vett az Európai Halkórtani Szövetség (EAFP) Tampereben rendezett konferenciáján, egy előadással és két poszter anyaggal.

<http://eafp2013.fi/wp-content/uploads/2013/08/EAFP2013-program-book.pdf>

Ugyanitt SZÉKELY Csaba Hungarian branch officer-ként részt vett az EAFP General Assembly-n. <http://eafp.org/contact-us/>

MOLNÁR Kálmán az MTA Tudomány Napja Megnyitó Ünnepségén, november 4-én, a Pannon Egyetemen, Veszprémben vette át a 2013. évi, többi kitüntetéssel együtt, az Eötvös József-koszorút.

<http://mta.hu/naptar/?event=3703>

BORKHANUDDIN Hafiz a 2013. október 24-én rendezett házi védésen ismertette PhD munkája eredményeit a Pannon Egyetem Állat- és Környezettudományi Doktori Iskolájában (témavezető: SZÉKELY Csaba). A rendes védésre várhatóan 2014. február tájékán kerül majd sor. <http://phd.georgikon.hu/>

<http://w3.georgikon.hu/phd/aadi/AADI/index.htm>

Az MTA Agrártudományi Kutatóközpont, Állatorvos-tudományi Intézet, Halparazitológia Témacsoport hírei (Eszterbauer Edit dr. összeállítása)

A témacsoport egy előadással szerepelt a 2013. január 30-án megrendezett akadémiai beszámolókon. SANTA Bettina szakdolgozó biotikus és abiotikus tényezők tekintetében jelentősen eltérő élőhelyeken előforduló ezüstkárászok (*Carassius gibelio*) összehasonlító parazitológiai vizsgálatának eredményeiről számolt be. Az egyéves felmérő vizsgálatot a csoport a tihanyi MTA ÖK Balatoni Limnológiai Intézet munkatársaival, PAULOVICS Gáborral és FERINCZ Árpáddal együttműködésben végezte.

ESZTERBAUER Edit, FORRÓ Barbara és GUTI Csaba részt vettek a 2013. május 22. és 23. között Szarvason megrendezett XXXVII. Halászati Tudományos Tanácskozáson. A sebes pisztrángok szaporításakor sporadikusan előforduló, a szempontos ikrák és a frissen kelt ivadékok csökevényes fejlődésével és nagyszámú pusztulásával járó „small eye syndrome” tünetegyüttes kóroktanának vizsgálatáról poszteren számoltak be. A munka német-magyar együttműködés keretében zajlott Dennis KALLERT kollégánk irányításával.

FORRÓ Barbara elnyerte az International Centre for Genetic Engineering and Biotechnology (ICGEB) ösztöndíját, melynek anyagi támogatásával részt vett a „Bioinformatics: Computer Methods in Molecular and Systems Biology” címmel Triesztben, Olaszországban megrendezett bioinformatika kurzuson 2013. június 24. és 29. között.

GUTI Csaba 2013 júniusában felvételt nyert a SZIE MKK Doktori Iskolájába nappali ösztöndíjasként. PhD témája a gazdasági károkat okozó egysejtű halparaziták elleni védekezési lehetőségek vizsgálata.

ESZTERBAUER Edit, FORRÓ Barbara és GUTI Csaba részt vettek a 16th EAFP International Conference on Diseases of Fish and Shellfish konferencián, melyet a finnországi Tampereben tartottak 2013. szeptember 2. és 6. között. A témacsoport tagjai a pontyfélékben gyakran előforduló nyálkaspórák élőködő, a *Myxobolus pseudodispar*-faj genetikai változékonyságának kísérletes és filogenetikai vizsgálatáról számoltak be poszteren. ESZTERBAUER Edit a Myxozoa II. szekcióban tartott előadást a nyálkaspórák fajok fajon belüli genetikai változékonyságának és a fajok szövet-specifititásának összefüggéseiről. Társszerzőként szerepelt a pontyok kopoltyú sphaerosporosis-át okozó *Sphaerospora molnari* véralakjainak motilitását vizsgáló cseh-magyar együttműködésben végzett kutatás eredményeit bemutató előadásban. Ezen kívül két poszteren számoltak be földközi-tengeri halfajokról gyűjtött nyálkaspórák paraziták leírásáról és vizsgálatáról, amit tunéziai kollégákkal együttműködve végeztek.

GUTI Csaba előadást tartott a Magyar Hidrológiai Társaság XX. Ifjúsági Napok rendezvényén, melyet 2013. szeptember 19-20-án, Szegeden rendeztek meg.

A http://www.vmri.hu/fishparasitology/index_hu.html honlapon bővebben lehet tájékozódni témacsoportunkról.

A NÉBIH Állat-egészségügyi Diagnosztikai Igazgatóság Parazitológiai, Hal- és Méhbetegségek Laboratóriumának hírei (Sréter Tamás dr. összeállítása)

TOLNAI Zoltán biológus 2013 februárja óta a laboratórium munkatársa.

Dr. SRÉTER Tamás, mint a hazai Nemzeti Parazitológiai Referencia Laboratórium vezetője, részt vett Rómában az Európai Unió Parazitológiai Referencia Laboratóriuma által a Nemzeti Parazitológiai Referencia Laboratóriumok számára szervezett ülésen, 2013. május 23-24-én. A rendezvényen „Proficiency test on the digestion method to detect *Trichinella* larvae in pork samples”, valamint „Epidemiology of parazitozoonozes in Hungary – new results” témakörökben tartott előadást.

A laboratóriumban készült szakdolgozatok:

Posztgraduális képzésben (Kisállatgyógyász klinikus szakirányú továbbképzés): dr. STEIGERVALD Ferenc: A kutyák és a rókák *Echinococcus multilocularis* fertőzöttsége: felmérés és kockázatelemzés egy hazai endémiás régióban. (Témavezetők: SZÉLL Zoltán és dr. SRÉTER Tamás)

Laboratóriumunk az elmúlt évben 39 *Trichinella*-vizsgálóhelynek szervezett jártassági körvizsgálatot. A jártassági körvizsgálatban nem megfelelő eredményt elért vizsgálóhelyek munkatársai számára továbbképzést tartott a *Trichinella*-vizsgálat kritikus pontjairól.

Gianluca MARUCCI, az Európai Unió Parazitológiai Referencia Laboratóriumának munkatársa, módszer-validálás ügyben látogatást tett laboratóriumunkban.

Haszonállat Génmegőrzési Központ (HáGK, korábban KÁTKI) Méhészeti Intézet, Gödöllő hírei (Békési László dr. összeállítása)

A budapesti Múcsarnok német mintára városi méhészetet hozott létre az épület hátsó teraszán. Egyelőre 3 méhcsaládot állítottak be az Országos Méhészeti Egyesület segítségével, és már kb. 50 kg mézet pergettek tőlük ezen a nyáron. A művészetekhez is kapcsolódó – és az „Új

Múzeum Méheknek” akció iránt érdeklődőkből, vagy éppen arra járókból álló – ún. „vegyes méhészcsoport” is csatlakozott az akcióhoz, akik minden hónapban találkoztak a nyár folyamán, a teraszon mézet kóstolni és beszélgetni. Szeptember 12-én BÉKÉSI László volt a meghívott, akitől a megjelentek a méhpusztulásokról és a méheket fenyegető *Varroa destructor* atkáról, valamint az újonnan felismert egysejtűről, a *Nosema ceranae*-ről kaptak tájékoztatást. További információ található a <http://kozossegimez.tumblr.com/m> oldalon.

Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) Parazitológiai osztályának hírei
(Kucsera István dr. összeállítása)

KUCSERA István „Magyarországra behurcolható trópusi parasitosisok laboratóriumi diagnosztikája” c. előadást tartott a Semmelweis Egyetem ÁOK Orvosi Mikrobiológiai Intézet, Újabb eredmények és diagnosztikai feladatok az orvosi mikrobiológia területén, kötelező szinten tartó tanfolyama keretében, Budapesten, 2012. november 16-án.

KUCSERA István „Humán megbetegedést okozó protozoonok és helmintek Nemzeti Referencia Laboratóriuma: referencia tevékenység, hazai hálózati kapcsolatok, nemzetközi kötelezettségek” c. előadást tartott az OEK szervezésében zajlott „Hazai Nemzeti Referencia Laboratóriumok Találkozója” keretében, Budapesten, 2013. március 5-én.

Osztályunk részt vett az OEK bakteriológiai, mikológiai, parazitológiai és tipizálási főosztálya továbbképző tanfolyamának szervezésében és kivitelezésében (2013. március 19-22.). E tanfolyam elméleti és gyakorlati foglalkozást egyaránt tartalmazó, vizsgával végződő, posztgraduális, kreditpontos továbbképzés volt. A tanfolyam célközönsége: mikrobiológus, infektológus szakemberek, laboratóriumi diagnosztikai szakdolgozók, közegészségügyi és népegészségügyi szakemberek voltak. A tanfolyam magába foglalta a következő parazitológiai témákat is: táptalajok és tenyésztéses vizsgálatok a parazitológiában; székletminták direkt mikroszkópos parazitológiai vizsgálata; antigén-kimutatáson alapuló tesztek alkalmazása a széklet laboratóriumi vizsgálatában.

Erika OROSZ, Ágnes FARKAS, László KÖDÖBÖCZ, Péter BECSÁGH, József DANKA, István KUCSERA, György FÜLEKY „Isolation of *Acanthamoeba* from the rhizosphere of maize and lucerne plants” című poszterrel részt vettünk a European Geosciences Union General Assembly ülésén, Bécsben, 2013. április 7-12-én.

DANKA József „Congenitalis toxoplasmosis – a szűrővizsgálatok jelentősége és a megelőzés korlátai” c. előadást tartott az OEK járványügyi osztálya szervezésében zajlott „Várandós nők szűrővizsgálata, a vertikálisan terjedő fertőzések diagnosztikája és megelőzése” című védőnői továbbképzés keretében, Budapesten, május 7-én, június 11-én és 18-án.

KUCSERA István „Potenciálisan veszélyes parazita kórokozók Magyarországon” c. előadást tartott az OEK szervezésében zajlott „Veszélyes kórokozók klinikai és járványügyi diagnosztikája” c. továbbképzés keretében, Budapesten, május 14-én.

OROSZ Erika 2013. május 27-én sikeresen megvédte „Protozoonok kimutatása, azonosítása és szerepe az emberi környezetben” címen a SZIE Környezettudományi Doktori Iskoláján benyújtott PhD értekezését, amelynek opponensei CSIRE Márta és DOBOLYI Csaba voltak.

KUCSERA István: „Magyarországra behurcolt humán *Tunga penetrans* fertőzés” c. előadást tartott az MPT „Parazitákkal külföldön fertőződött emberek és állatok” című tudományos rendezvénye keretében, 2013. június 4-én.

A kártevőirtás hírei (Bajomi Dániel dr. összeállítása)

A Magyar Kártevőirtók Országos Szövetsége (MaKOSZ) XXIII. Országos Konferenciájának lebonyolítására Budapesten, 2013. október 9-11-én került sor. A mintegy százfős hallgatóság 17 magas színvonalú előadást hallgathatott meg, az Országos Tisztifőorvosi Hivatal, az Országos Epidemiológiai Központ, Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a GYEMSZI - EFF, valamint kártevőirtó szolgáltatást végző és kártevőirtó szereket gyártó cégek képviselőitől.

A Szövetség az idei konferencián ünnepelte 20 éves fennállását. Ebből az alkalomból az ún. „Visegrádi Négyek” országai kártevőirtó szövetségeinek vezető tisztségviselői köszöntötték a MaKOSZ-t és annak tagjait. Külföldi vendégmehívottként előadást tartott, Európában először, az Amerikai Kártevőirtó Szövetség (National Pest Management Association, Inc.) elnöke, Kevin PASS úr, továbbá a Francia Kártevőirtó Szövetség (CS3D) elnöke, Marc ESCULIER úr. Bertrand MONTMOREAU úr, a Confederation of Pest Management Associations (CEPA, Brüsszel) elnöke szintén Budapestre utazott, hogy kifejezze köszönetét azért a munkáért, amivel a MaKOSZ hozzájárul az európai ernyőszerkezethez, a CEPA munkájához, valamint hogy tárgyalást folytasson Kevin PASS úrral a két regionális szövetség lehetséges jövőbeni együttműködéséről. A konferenciával kapcsolatos fényképek az MPT honlapján megtekinthetők.

IV. A NEMZETKÖZI SZAKMAI ÉLET HÍREI

24th Conference of the WAAVP. Az Állatorvos Parazitológusok Világszövetsége az ausztráliai Perthben tartotta 24. Konferenciáját (2013. augusztus 25-29.), amelyen megemlékeztek a szervezet létrejöttének ötvenedik évfordulójáról. A jubileumi találkozón 24 országból több mint 600-an vettek részt (magyar résztvevője az eseménynek nem volt; emlékeztetőül: 1981-ben az MPT Budapesten látta vendégül a WAAVP 9. konferenciája 300 résztvevőjét). A program helyet adott 346 előadásnak és 240 poszternek. Az esemény alkalmából megjelent egy 50th Anniversary Commemorative Book, amelyből a szervezet fél évszázados történetének fontosabb eseményeit és eredményeit lehet áttekinteni. Az újjáavasztott vezetőségben elnök Peter HOLDSWORTH (Ausztrália), alelnökök Dony COLWELL (Kanada) és Maggie FISHER (Egyesült Királyság), titkár/pénztáros Bill POMORY (Új-Zéland). A következő konferenciát két év múlva Liverpoolban rendezik meg. A WAAVP egyik korábbi elnökének, a zürichi Johannes ECKERT professzornak a világszövetség fél évszázados tevékenységét értékelő és jövőbeli törekvéseit vázoló közleménye a *Veterinary Parasitology*-ban (195. 206-217. 2013.) jelent meg. Érdeemes elolvasni!! (Kassai Tibor dr.)

Huszonöt éves a SNO(A)PAD! A WAAVP által létrehozott nemzetközi nomenklatúra bizottságnak az állati parazitás bántalmak egységes elnevezésére kidolgozott javaslata 1988-ban jelent meg (KASSAI T. et al.: Standardized Nomenclature of Animal Parasitic Diseases – SNOAPAD. *Vet. Parasitol.* 29. 299-326.), amelynek később, minden parasitózisra kiterjedő alkalmazását ajánlotta a European és a World Federation of Parasitologists (SNOPAD). A

50th Anniversary Commemorative Book (lásd fentebb) szerkesztői az emlékkönyvben újból, teljes terjedelmében megjelentették a SNOAPAD irányelveiről szóló eredeti közleményt.

FOK Éva meghívást kapott a European Scientific Counsel Companion Animal Parasites (ESCCAP) 2013. március 20-ai amszterdami ülésére, amelyen az ő előterjesztése és a korábban beadott anyagok alapján határozat született az alakulóban lévő magyarországi tagszervezetnek az ESCCAP-hoz való csatlakozásáról (<http://www.esccap.org/national-associations/Hungary/12/>). Az ESCCAP Magyarország Egyesület hivatalos bejegyzésével kapcsolatos kérelem beadása, a bíróság által kért hiánypótlásokkal együtt 2013. október 14-én megtörtént (ügyintézés 30 nap). (Fok Éva dr.)

A puhatestűek teljes körű kutatásával foglalkozó, négyévente megrendezett világtudományos kongresszust (**World Congress of Malacology**) legutóbb 2013. július 22. és 28. között tartották a portugáliai Azori-szigetek egyetemén, Ponta Delgada-ban, amelyen MAJOROS Gábor vett részt, aki az édesvízi puhatestűek szekciójában előadást tartott a vadon élő állatok közreműködéséről a csigák terjedésében „Can deer spread snails?” címmel, és egyben ellátta a szekció chairman funkcióját is, a meghívott levezető elnök távolléte miatt. A kongresszuson JUHÁSZ Alexandra V. éves állatorvostan-hallgató is előadást tartott egy különleges fonálféreg fajról, amely szárazföldi csigákban él. A „Detection of *Hexamermis albicans* nematode in *Succinea putris* ambersnail in Hungary” című előadása az ökológiai szekcióban hangzott el, és egyben – a több hasonló témájú poszter mellett - ez az előadás volt az egyetlen a kongresszuson, amely parazita fejlődésének módjával foglalkozott. A két előadó látogatást tehetett az egyetem malakológiai laboratóriumában, ahol a kongresszus elnöke és házigazdája, Antonio Manuel de Frias MARTINS, – aki egyben a puhatestűekkel foglalkozó kutatók világszövetségének (Unitas Malacologica) soros elnöke és az egyetem természettudományi karának dékánja is – olyan vizsgálati technikákkal ismertette meg őket, amelyeket kistestű csigák parazitáinak vizsgálatára jól fel lehet használni. MARTINS úr széleskörű természettudományos tevékenységet folytat a szigetek faunájának megismerése érdekében, és ő derítette fel a *Fasciola hepatica* helyi járványtani vonatkozásait is.

A vulkáni eredetű Azori-szigeteken kiterjedt legeltetéses állattartás folyik, és a legnagyobb szigetre, Sao Miguel szigetére, - ahol a kongresszust is rendezték - a múlt század ötvenes éveiben a májmételyt is behurcolták a kontinensről. Minden valószínűség szerint annak köztigazdája, a *Galba truncatula*-t is emberi közreműködéssel hurcolták be, mivel ez a csigafaj csak a sziget keleti felében él, ahol juhokat tartanak. A szigeteken édesvízi csigáknak és kagylóknak csupán hét faja él összesen, mindegyikük behurcolt faj, mert a szigeteknek nincs őshonos édesvízi puhatestű faunája. A szigeteken emiatt jól tanulmányozható a májmétely köztigazda terjedésének módja, amire remélhetően a jövőben magyar közreműködéssel is sor kerülhet. (Majoros Gábor dr.)

A **16th EAFP International Conference on Diseases of Fish and Shellfish** konferenciát 2013. szeptember 2-6. között tartották Tampereben, Finnországban. A European Association of Fish Pathologists (EAFP) szervezet által kétévente megrendezett nemzetközi konferencia a legrangosabb, halkórtani kutatásokat bemutató tudományos rendezvény. A résztvevők ezúttal 280 poszterrel és több mint 100 előadással szerepeltek. Hazánk tekintélyes létszámmal képviseltette magát, két intézmény (HAKI és MTA ATK ÁOTI) nyolc kutatója vett részt a magas szakmai színvonalú, nagyszzerűen megszervezett konferencián. (Eszterbauer Edit dr.)

A „**47th Days of Preventive Medicine**” nevű konferenciát 2013. szeptember 24-27-én, Nišben, Szerbiában rendezték meg, bolgár, görög, macedón, magyar, montenegrói, olasz,

szlovén és szerb mikrobiológusok részvételével. Az MPT hagyományosan jó kapcsolatot ápol a délszláv régió parazitológusaival (korábban a Jugoszláv Parazitológusok Társaságával, újabban a Szerb Parazitológusok Társaságával). Magyarországról, meghívott előadókként FARKAS Róbert, KUCSERA István és ZÖLDI Viktor vett részt a kongresszus munkájában három előadás megtartásával: Róbert FARKAS „Up-to-date knowledge about vector-borne zoonotic infections in Hungary”, István KUCSERA, József DANKA, Erika OROSZ, Zsuzsanna SZÉNÁSI „Malaria situation in Hungary: past and nowadays”, Viktor ZÖLDI, Attila JUHÁSZ, Csilla NAGY, Zoltán PAPP, László EGYED „Tick-borne encephalitis and lyme disease in Hungary – the epidemiological situation between 1998 and 2008”. A rendezvény programja elérhető:

<http://www.izjznis.org.rs/daniprevmed/13/PROGRAM%2047.%20DANA%20PREVENTIVNE%20MEDICINE%202013.pdf>. A rendezvény során készült képek a Szerb Parazitológiai Társaság honlapján tekinthetők meg <http://www.parazit.org.rs/treci-strucni-sqstqmqk-dps-unisu/>. A rendezvény során a két parazitológiai társaság elnökei egy jövő tavaszra tervezett közös rendezvény megszervezésében is megállapodtak. (Kucsera István dr.)

V. MEGJELENT

BÉKÉSI László Szabolcs: Méhbetegségek. Apiliteratura hungarica Kiadó, Budapest. 2012. 128 oldal. ISBN: 978-963-083-364-3. Az utolsó, magyar nyelvű, méhbetegségekkel foglalkozó átfogó mű 27 éve jelent meg. A könyv ezt a hiányt igyekszik pótolni. Bevezető része egyszerű, közérthető stílusban tárgyalja a mézelő méh (*Apis mellifera*) anatómiáját, az egyes szervek működését és a méhészkedés alapfogalmait. A méhbetegségek kóroktanának, elterjedésének, diagnosztikájának és gyógykezelésének ismertetése mellett tárgyalja a legfontosabb méhkártevőket is. A méhészeket és a közvéleményt egyaránt foglalkoztató olyan kérdéseket is érint, mint a világméretű méhpusztulások, a mézszennyezés és mézhamisítás, a méh-genom, a GM-növények és a méhek. A könyv erőssége a sok színes ábra és szemléletes fotó. Méhészeknek, állatorvosoknak hiánypótló, de másoknak is ajánlható.

MERÉNYI László: Angolai napló. Accordia Kiadó, Budapest. 2013. 206 oldal, színes fotókkal. Ára 2200 Ft. ISBN: 978-615-5069-53-6. Dr. MERÉNYI László tagtársunk 1980-ban, egy a KGST és a TESCO által szervezett vakcinázó és diagnosztikai csoport állatorvos-parazitológus szakértőjeként, egy fél évet töltött a polgárháborús viszonyok között élő Angolában. A könyv naplószerűen hiteles, érdekes és tanulságos beszámoló a különleges körülmények között eltöltött időről.

VI. KONGRESSZUSI NAPTÁR

2014. március 5-7. Kuala Lumpur, Malajzia. 6th ASEAN Congress on Tropical Medicine and Parasitology. www.actmp2014.com.

2014. július 2-4. Budapest. Fourth European Dirofilaria and Angiostrongylus Days (FEDAD 2014) <http://edis.usal.es/>

2014. augusztus 10-15. Mexico City, Mexikó. 13th International Congress of Parasitology. <http://www.icopa2014.com>

Az MPT címe: SZIE ÁOTK Parazitológiai és Állattani Tanszék. 1078 Budapest, István u. 2. Telefon: (1)4784190 vagy (1)4784188.

Az MPT honlapja: <http://www.parazitak.hu>.